

Boekbespreking

Schulte, W. et al. : *Zur Biologie städtischer Böden. Beispielraum: Bonn-Bad Godesberg*. 17 x 24 cm, 192 p., 18 kleurenfoto's, 32 tekstfiguren, 32 tabellen, Kilda-Verlag, D-4402 Greven 1, 1990, DM 29.80 (ISBN 3-88949-168-5).

Aan dit boek hebben in totaal 7 auteurs meegewerkt. Het is de iets uitgebreide vorm van een studierapport «Untersuchungen zur bodenökologischen Bedeutung von Freiflächen im Stadtbereich». Het is nu eenmaal zo dat in een stad een grote concentratie van mensen leeft. De auteurs hebben onderzocht of er in een stad ook ruimte overblijft waar mogelijk planten en dieren in 'natuurlijke' omstandigheden kunnen leven. Voor dit onderzoek kozen ze een vierkant van 16 km² in Bad Godesberg waarin ze 6 bodemtypes onderscheidde: kleine structuren, straatbomen, straatbeplanting, tuinen, parken en braakliggende terreinen. Van elk type werden verscheidene biotopen bemonsterd op planten en dieren, in het totaal 44 plaatsen.

De soortenlijsten per bodemtype worden vervolgens besproken en met elkaar vergeleken. Daarbij werd getracht op de volgende vragen te antwoorden :

1. Wat zijn de typische planten en dieren in een stadsbodem?
2. Hoe kan men de verschillende stadsbodems als milieu voor planten en dieren evalueren?
3. Wat kan men over de biologische activiteit van de stadsbodems afleiden uit de bodemfauna?
4. Welke invloed heeft het menselijk ingrijpen op de bodemflora en -fauna en welke adviezen kan men daaruit afleiden voor het onderhoud en de aanleg?

Op entomologisch gebied genieten vooral de Collembola (34 soorten) ruime belangstelling in dit boek. Verder werden er 47 soorten loopkevers (Carabidae) vastgesteld, 113 soorten spinnen en 18 soorten mieren. In een apart hoofdstuk wordt besproken hoe men deze lijsten moet evalueren. Daarbij wordt dikwijls vergeleken met gelijkaardige lijsten uit minder door de mens gestoorde milieus.

Als besluiten kwamen naar voren :

1. De kwaliteit van een bepaald gebied is niet voor alle erin levende soorten identiek.
2. Bedekking van de bodem, met plaveien e.d., werkt steeds negatief.
3. Betreden en berijden van de bodem werken steeds negatief.
4. Extensief gebruik van de natuurlijke stukjes leidt tot grote soortenrijkdom van zowel planten als dieren.
5. Plaatsen met natuurgetrouwe bodemgesteldheid en grote soortenrijkdom moeten zoveel mogelijk met rust gelaten worden.

Na een literatuurlijst volgt een gedetailleerd overzicht van alle onderzochte plaatsen. Telkens wordt de bodemsamenstelling (zand, stenig, aanwezigheid van zware metalen enz.) besproken en een lijst gegeven van de verschillende bestudeerde, bodembewonende diersoorten. De vegetatie wordt behandeld en tot slot volgt telkens een algemene evaluatie.

De tekstfiguren bestaan meestal uit grafieken en diagrammen. De kleurenfoto's geven voorbeelden van de verschillende biotooptypen. Dit verzorgd uitgegeven boek kan een stimulans zijn om ook in een stedelijke omgeving aan entomologisch onderzoek te doen. Al zal men niet steeds fantastische ontdekkingen doen, toch zal men erover verwonderd zijn wat er allemaal in een stadsbodem leeft.

W.O. De Prins

Korte mededeling

Pop van *Mimas tiliae* LINNAEUS in vogelnestkast (Lepidoptera : Spingidae)

In februari 1989, tijdens de grote schoonmaak van een reeks nestkasten te Dilbeek (Brabant), vond Johan VAN BOCHAUTE een grote nachtvlinderpop. Ze lag in een mezenestkast die vasthing aan een eikestam, 3 m boven de begane grond. Uit deze pop sloop op 25 maart 1989 een perfect gevormd wijfje van *Mimas tiliae* LINNAEUS.

(W. TROUKENS, Van Souststraat 502, 1070 Anderlecht).